

Gäller för: Verksamhet Infektion

Innehållsansvar: Susanne Woxenius, (suswo), Överläkare

Godkänd av: Anna Grahn, (annpe88), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-06-12

Giltig till: 2028-06-11

Vaccination av barn och vuxna med cochleaimplantat

Denna rutin gäller för

Verksamhet Infektion och Verksamhet Öron-, Näs- och Halssjukvård

Ansvar

Vaccinationsansvarig läkare

Arbetsbeskrivning

Personer med cochleaimplantat har historiskt löpt större risk än normalpopulationen att utveckla bakteriell meningit. Folkhälsomyndigheten rekommenderar därför personer som ska få, eller redan har, cochleaimplantat att vaccineras mot pneumokocker och att barn upp till och med 5 års ålder även vaccineras mot *Haemophilus influenzae* typ b.

Vaccinationerna ska helst vara avslutade minst 2 veckor före operationen.

I. Vaccination mot pneumokocker

Sedan 2009 ingår vaccination mot pneumokocker i det svenska barnvaccinationsprogrammet. Tre doser konjugerat pneumokockvaccin ges vid 3, 5 och 12 månaders ålder. Det finns nu 4 konjugatvacciner (PCV) i Sverige som innehåller 13-21 pneumokockserotyper, se *Tabell 1*. I barnvaccinationsprogrammet har PCV10 och PCV13 hittills använts, men från och med september 2023 används PCV15.

Till vuxna används numera PCV20 (Prevenar 20) men sedan 2025 finns även PCV21 (Capvaxive) tillgängligt. PCV20 och PCV21 har olika serotypstäckning där PCV21 är utvecklat för att täcka de serotyper av pneumokocker som främst orsakar invasiv pneumokocksjukdom hos äldre personer.

23-valent polysackaridvaccin mot pneumokocker PPV23 (Pneumovax) ges till vissa riskgrupper av vuxna och barn från 2 års ålder som komplement till konjugatvaccin.

Tabell 1. Pneumokockvacciner – en översikt.

Vaccinsort	Antal ingående serotyper	Förkortning	Namn	Åldersindikation	Dos och administrationsätt
Konjugerat	13	PCV13	Prevenar13	Från 6 veckor	0,5 ml im
	15	PCV15	Vaxneuvance	Från 6 veckor	0,5 ml im
	20	PCV20	Prevenar 20	Från 6 veckor	0,5 ml im
	21	PCV21	Capvaxive	Från 18 år	0,5 ml im
Okonjugerat	23	PPV23	Pneumovax	Från 2 år	0,5 ml im alt. sc

Sedan december 2022 finns ett särskilt nationellt vaccinationsprogram avseende pneumokocker för personer som tillhör riskgrupp för allvarlig pneumokocksjukdom, inklusive de som har eller ska få cochleaimplantat. Enligt programmet ska dessa individer erbjudas kostnadsfri pneumokockvaccination och givna vaccindoser ska registreras i Nationella vaccinationsregistret (NVR) vilket i VGR sker via MittVaccin.

Tabell 2. Rekommendation för pneumokockvaccination inför/efter insättning av cochleaimplantat

Patient kategori	Ålder	Vaccinationsstatus	Vaccinrekommendation
Vuxna	Från 18 år	Inte vaccinerad med pneumokockvaccin	1 dos PCV20 (<i>Prevenar 20</i>), (alt. PCV21 (<i>Capvaxive</i>)) ^{1,2}
		Tidigare PCV13 och/eller PPV23	1 dos PCV20 (<i>Prevenar 20</i>), (alt. PCV21 (<i>Capvaxive</i>)) ^{1,2} minst 1 år efter senaste dos av PPV23
Barn	12 - 23 månader	Inte vaccinerad med pneumokockvaccin	2 doser PCV20 (<i>Prevenar 20</i>) ² med 2 månaders mellanrum
	2 - 17 år	Inte vaccinerad med pneumokockvaccin	1 dos PCV20 (<i>Prevenar 20</i>) ²
		Tidigare vaccinerad med PCV7, PCV10, PCV13, PCV15 eller PPV23	1 dos PCV20 (<i>Prevenar 20</i>) tidigast 1 år efter senaste dos av pneumokockvaccin ²

(PCV7=Prevenar 7, PCV10=Synflorix, PCV13=Prevenar13, PCV15=Vaxneuvance, PCV20=Prevenar 20, PCV21=Capvaxive, PPV23=Pneumovax)

¹ Vanligen rekommenderas PCV20, men till individer >50 år eller med annan samtidig immunnedsättning till följd av sjukdom eller behandling rekommenderas PCV21

² Till personer med ytterligare riskfaktorer för allvarlig pneumokocksjukdom, såsom kraftigt nedsatt immunförsvar i paritet med att vara splenektomerad, kan, efter individuell bedömning, en dos PPV23 övervägas. PPV23 ges då tidigast 8 veckor efter PCV20 och tidigast 5 år efter eventuell föregående dos PPV23. Vaccinet ges tidigast från 2 års ålder. Folkhälsomyndigheten rekommenderar därefter revaccination med PPV23 vart femte år.

Revaccination med PCV20 (eller PCV21) mot pneumokocker

Behovet av påfyllnadsdoser för de som vaccineras med PCV20 (eller PCV21) är ännu inte fastställt.

II. Vaccination mot *Haemophilus influenzae* typ b (Hib)

Vaccination med konjugatvaccin mot *Haemophilus influenzae* typ b ingår i det svenska barnvaccinationsprogrammet sedan 1992 och ges som del i kombinationsvaccin vid 3, 5 och 12 månaders ålder. Vaccinet ger inget skydd mot okapslade *Haemophilus influenzae*-stammar eller mot stammar av annan serotyp än typ b.

Tidigare ovaccinerade patienter

Barn 1-5 år:

1 dos (å 0.5 ml) konjugatvaccin mot *Haemophilus influenzae* typ b (Act-HIB®) ges intramuskulärt.

Barn från och med 6 år och vuxna:

Grundvaccination eller förnyad vaccination med Act-HIB® rekommenderas ej.

Uppföljning och utvärdering

Revision vartannat år.

Granskare

Wael Alian, överläkare, Öron-, Näs- och Halssjukvård

Malin Veje, överläkare, Infektion

Erika Tyrberg, överläkare, Infektion

Karolina Rembeck, överläkare, Infektion

Samtliga Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Kunskapsöversikt

[Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/Rekommendationer-om-pneumokockvaccination-till-riskgrupper)

[HSLF-FS 2022:55 Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om vaccination i enlighet med det särskilda vaccinationsprogrammet för personer som ingår i riskgrupper; \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/HSLF-FS-2022:55-Folkhalsomyndighetens-foreskrifter-och-allmanna-rad-om-vaccination-i-enlighet-med-det-sarskilda-vaccinationsprogrammet-for-personer-som-ingar-i-riskgrupper)

[Vaccin mot pneumokocker - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se/Vaccin-mot-pneumokocker)

Kahue, Sweeney, Carlson and Haynes. Vaccination recommendations and risk of meningitis following cochlear implantation. *Curr Opin Otolaryngol Head Neck Surg* 2014, 22: 359-366.

MMWR: Prevention of pneumococcal disease among infants and children - use of 13-valent pneumococcal conjugate vaccine and 23-valent pneumococcal polysaccharide vaccine. Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP), Dec 10, 2010: 59 (RR-11): 1-18

MMWR: Use of 13-valent pneumococcal conjugate vaccine and 23-valent pneumococcal polysaccharide vaccine among children aged 6-18 years with immunocompromising conditions: Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP), June 28, 2013: 62(25); 521-524.

Rubin, Levin, Ljungman et al. 2013 IDSA Clinical Practice Guideline for Vaccination of the Immunocompromised Host. CID 2014;58:309-318.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Infektion

Innehållsansvar: Susanne Woxenius, (suswo), Överläkare

Godkänd av: Anna Grahn, (annpe88), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9784-44644612-87

Version: 9.0

Giltig från: 2026-06-12

Giltig till: 2028-06-11